

คาดฟิลิปปินส์จะนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นในปี 2564/65

ตามรายงานธัญพืชและอาหารสัตว์ (Grain and Feed) ของหน่วยงานกรมบริการการเกษตรต่างประเทศ (Foreign Agricultural Service) กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ฉบับล่าสุดได้ปรับเพิ่มการคาดการณ์การนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ในปีการตลาด (Marketing Year) 2564/2565 เป็น 2.2 ล้านตัน จากเดิมที่เคยคาดการณ์ก่อนหน้านี้ว่าจะมีปริมาณนำเข้าที่ 2.1 ล้านตัน เนื่องจากคาดว่าสภาพเศรษฐกิจจะดีขึ้นแม้ว่าจะยังคงมีการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ยืดเยื้อ รวมถึงได้รับปัจจัยหนุนจากการออกใบรับรองนำเข้าสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPSIC) สำหรับการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้น โดยในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2564 กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (DA) โดยสำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) มีการออกใบอนุญาต SPSIC รวม 885 ฉบับ คิดเป็นปริมาณข้าวนำเข้า 642,811 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีการออกใบอนุญาต SPSIC เพียง 379 ฉบับ คิดเป็นปริมาณข้าว 273,643 ตัน ทั้งนี้ปีการตลาด (Marketing Year) หมายถึงช่วงระยะเวลา 12 เดือนเมื่อเริ่มทำการเก็บเกี่ยวและเมื่อผลผลิตเริ่มออกสู่ตลาด โดยปีการตลาดในฟิลิปปินส์สำหรับการนำเข้าข้าวจะเริ่มต้นในเดือนกรกฎาคม

สำหรับปี 2563/2564 USDA ได้ปรับลดการคาดการณ์ปริมาณการนำเข้าของฟิลิปปินส์ จากเดิม 2.1 ล้านตัน ลงเหลือ 2 ล้านตัน และได้คงตัวเลขการคาดการณ์ปริมาณผลผลิตข้าวของฟิลิปปินส์ ในปี 2564/2565 อยู่ที่ 12.30 ล้านตัน โดยในช่วงไตรมาสแรกของปี 2564/2565 พบว่าผลผลิตข้าวมีปริมาณไม่แตกต่างกันมากนักเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2563/2564 นอกจากนี้ ก่อนหน้านี้ USDA ยังได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนนโยบายในการลดอัตราภาษีนำเข้าทั่วไป (MFN) ชั่วคราวสำหรับสินค้าข้าวของรัฐบาลฟิลิปปินส์ว่าจะมีผลต่อซัพพลายเออร์ในซีกโลกตะวันตกน้อยกว่าผู้ส่งออกข้าวนอกอาเซียนรายอื่นในภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากต้นทุนการขนส่งที่สูงขึ้น

 นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ

ในส่วนของการทรงเกษตรฟิลิปปินส์ (DA) ก็ได้คาดการณ์การนำเข้าข้าวในปี นี้ จะมีปริมาณถึง 2.085 ล้านตัน ซึ่งเป็นไปตามแนวโน้มอุปทานข้าวล่าสุด โดยในช่วงครึ่งปีแรกคาดว่าปริมาณนำเข้าจะมีประมาณ 1.296 ล้านตัน แบ่งเป็น 608,000 ตันในไตรมาสแรก และ 688,000 ตันในไตรมาสที่ 2 ในขณะที่ไตรมาสที่ 3 และ 4 จะมีปริมาณการนำเข้า 631,000 ตัน และ 158,000 ตัน ตามลำดับ อย่างไรก็ตามก่อนหน้านี้ นาย William Dar รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ ได้เรียกร้องให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government Units: LGUs) โดยเฉพาะหน่วยงานในจังหวัดชั้นนำที่เป็นแหล่งผลิตข้าวให้ช่วยรัฐบาลกลางรับซื้อข้าวเปลือกโดยตรงจากเกษตรกรชาวนา เพื่อเพิ่มราคาข้าวเปลือกในช่วงฤดูเพาะปลูกหลัก โดยการเรียกร้องดังกล่าวเกิดขึ้นหลังมีรายงานว่า ราคาข้าวเปลือกในบางพื้นที่ของประเทศลดลงต่ำกว่าต้นทุนการผลิต โดยจากผลการสำรวจของสหพันธ์เกษตรกรอิสระ (FFF) พบว่า ราคาข้าวเปลือกในบางพื้นที่ เช่น Pangasinan, Tarlac, Mindoro Occidental, Negros Occidental, Zamboanga Sibugay, Davao del Norte และ South Cotabato ลดลงเหลือเพียง 12 – 15 เปโซต่อกิโลกรัม ทั้งนี้ นาย Leonardo Montemayor ประธานคณะกรรมการ FFF กล่าวว่า ราคาข้าวเปลือกมีแนวโน้มที่จะลดลงอีกเมื่อมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน จึงเรียกร้องให้รัฐบาลจำกัดการนำเข้าข้าวชั่วคราวในช่วงที่ยังคงมีการเก็บเกี่ยวภายในประเทศ

ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกในประเทศฟิลิปปินส์เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 12.41 เปโซต่อกิโลกรัม ซึ่งสูงกว่าต้นทุนการผลิตข้าวในประเทศเวียดนามซึ่งอยู่ที่ประมาณ 6.22 เปโซต่อกิโลกรัม และประเทศไทย ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 8.86 เปโซต่อกิโลกรัม

ที่มา: หนังสือพิมพ์ *Philippine Star* และ หนังสือพิมพ์ *Manila Bulletin*

บทวิเคราะห์/ข้อคิดเห็น

- หลังจากฟิลิปปินส์ได้ประกาศใช้กฎหมายเปิดเสรีนำเข้าข้าวในปี 2562 ได้ส่งผลให้ฟิลิปปินส์กลายเป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกโดยในปี 2562 ฟิลิปปินส์มีปริมาณนำเข้าข้าวอยู่ที่ 2.9 ล้านตัน แซงหน้าจีนที่เคยเป็นผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกมาก่อน ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายเปิดเสรีนำเข้าข้าวดังกล่าวเพื่อให้สามารถนำเข้าข้าวได้มากขึ้นและเพื่อราคาข้าวในประเทศมีราคาลดลง นอกจากนี้ แนวโน้มการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 4 เท่า และเป็นคิดเป็นร้อยละ 7 ของการนำเข้าข้าวของโลก ทั้งนี้ แนวโน้มการนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ยังช่วยส่งผลให้รัฐบาลฟิลิปปินส์สามารถจัดเก็บรายได้จากภาษีนำเข้าข้าวได้เป็นมูลค่าจำนวนมาก และภายใต้กฎหมายเปิดเสรีนำเข้าข้าวกำหนดให้มีการนำเงินภาษีที่จัดเก็บได้จัดสรรเข้ากองทุนเพื่อพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศ (RCEF) ปีละ 1 หมื่นล้านเปโซ เพื่อช่วยเหลือชาวนาในการเพิ่มผลผลิตข้าว รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมข้าวให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยในปี 2562 กรมศุลกากรฟิลิปปินส์สามารถจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวมูลค่าถึง 1.231 หมื่นล้านเปโซ และในปี 2563 สามารถจัดเก็บได้เพิ่มขึ้นเป็น 1.549 หมื่นล้านเปโซ

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.83 จากปี 2562 โดยแนวโน้มการจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวของกรมศุลกากรฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามแนวโน้มปริมาณนำเข้าข้าวที่จะเพิ่มสูงขึ้นตามรายงานการคาดการณ์ดังกล่าวของหน่วยงาน USDA และกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ รวมถึงการปรับปรุงระบบการประเมินภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- ฟิลิปปินส์เป็นตลาดนำเข้าข้าวขนาดใหญ่ เนื่องจากสามารถผลิตข้าวได้เพียงประมาณ 11 – 12 ล้านตันต่อปี ในขณะที่มีอัตราการบริโภคข้าวกว่า 14 ล้านตันต่อปี ทำให้จำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าปีละกว่า 2 – 3 ล้านตัน และยังประกอบกับการเปิดให้มีการนำเข้าข้าวได้อย่างเสรี ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าข้าวเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ฟิลิปปินส์เปิดเสรีนำเข้าข้าวเป็นต้นมา ไทยยังไม่สามารถช่วงชิงโอกาสในการขยายตลาดข้าวในฟิลิปปินส์ได้มากนัก เนื่องจากราคาข้าวไทยแพงกว่าประเทศคู่แข่งมากทำให้แข่งขันลำบาก โดยปัจจัยด้านราคาเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ รวมทั้งพันธุ์ข้าวของไทยที่ยังไม่สามารถตอบโจทย์ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ที่ปัจจุบันนิยมบริโภคข้าวขาวพื้นนุ่มและมีราคาถูก แต่ปัจจุบันราคาข้าวไทยมีแนวโน้มปรับตัวลดลง ส่งผลให้ข้าวไทยสามารถแข่งขันกับข้าวจากประเทศคู่แข่งอื่นได้มากขึ้น โดยในปี 2564 (เดือนมกราคม - สิงหาคม) ไทยส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์ปริมาณ 75,535 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีปริมาณส่งออก 55,507 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.08 และคาดว่าแนวโน้มการส่งออกน่าจะขยายตัวได้เพิ่มขึ้นในช่วงที่เหลือของปีนี้ ด้วยปัจจัยสนับสนุนทั้งจากผลผลิตข้าวไทยในปีที่คาดการณ์ว่าจะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีน้ำเพียงพอต่อการปลูกข้าวและประกอบกับราคาข้าวไทยที่มีแนวโน้มลดลงในระดับที่แข่งขันได้ รวมทั้งค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเด็นเรื่องพันธุ์ข้าวขาวพื้นนุ่มที่ชาวฟิลิปปินส์นิยมบริโภค ขณะนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาพันธุ์ข้าวพื้นนุ่มในเชิงพาณิชย์เพื่อให้มีผลผลิตมากพอในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลก รวมถึงตลาดฟิลิปปินส์ รวมทั้งกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ก็อยู่ในระหว่างปรับปรุงมาตรฐานข้าวพื้นนุ่มขึ้นเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพข้าวพื้นนุ่มที่ส่งออกต่อไปอีกด้วย ทั้งนี้ข้าวไทยยังคงมีข้อได้เปรียบสำคัญในเรื่องของคุณภาพมาตรฐานที่เป็นที่เชื่อมั่นใจของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ ดังนั้นหากไทยสามารถพัฒนาพันธุ์ข้าวพื้นนุ่มที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและราคาข้าวไทยอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ คาดว่าข้าวไทยจะสามารถช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดข้าวในฟิลิปปินส์กลับคืนได้มากขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

12 ตุลาคม 2564

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ